

האשה¹ שהביאה חטאתה ומתה –

The woman who brought her sin-offering and died

OVERVIEW

The תורה teaches us² that a woman who gives birth must bring two קרבנות, a חטאת and an עולה; if she can afford it, the עולה is a sheep and the חטאת is a bird (בן יונה או תור), and if she is poor, both קרבנות can be birds. The procedure is that the חטאת is offered first and then the עולה. The משנה cited in our גמרא teaches that if she died before bringing her עולה; the heirs are required to bring it. תוספות will discuss the implication of the סיפא of this משנה.

משנה היא במסכת קנים (פרק ב משנה ה) וקתני סיפא –

This is a משנה in מסכת קנים, and the סיפא of that משנה states -

הביאה עולתה ומתה לא יביאו יורשיה חטאתה –

If she brought her עולה and then she died, her heirs should not bring her חטאת bird offering -

פירוש משום דהוי חטאת שמתו בעליה ולמיתה אזלא³ –

The explanation is because it is a חטאת whose owner died, and such a חטאת is to be put to death. Therefore they cannot offer a חטאת העוף.

משמע דוקא יורשיה לא יביאו חטאתה אחר עולתה –

It is apparent from this משנה that only her heirs cannot bring her חטאת after her עולה if she died -

אבל היא עצמה אם היתה חיה מביאה חטאתה אחר עולתה ופטורה⁴ –

However the עולה herself if she was still alive after she brought her עולה, she would bring her חטאת after her עולה and be exempt from bringing any more קרבנות. Even though she brought her חטאת after her עולה, she nevertheless fulfilled her obligation.

questions this conclusion:

ותימה דבריש תמיד נשחט (פסחים נט,א) אמרינן –

And this is astounding! For in the beginning of נשחט the פרק תמיד נשחט states -

דכל חטאות קודמות לעולות שבאות עמהם אפילו חטאת העוף לעולת בהמה –

¹ This עמוד ב' on the גמרא is referencing the תוספות.

² ויקרא (תזריע) יב,ו-ח.

³ There is a הלכה למשה מסיני that five (types of) חטאות are starved to death; one of them is a חטאת שמתו בעליה.

⁴ See 'Thinking it over'.

That all הטאת precede any עולות that accompany them; even a bird טאת precedes an animal עולה which accompanies it⁵ –

תוספות concludes the question:

ואם כן איך אפשר שהביאה עולתה קודם חטאתה –

And since this is so that a טאת always precedes an עולה, how is it possible that she brought her עולה before her חטאת and she fulfills her obligation?! She should be required to bring an (additional) עולה after the חטאת!

תוספות anticipates a possible solution:

ולכא למימר דלכתחילה קאמר דמצוה להיות החטאות קודמות לעולות –

And we cannot answer that the גמרא there meant that initially it is a מצוה for the חטאות to precede the עולות –

אבל בדיעבד אם הקדימה העולה קריבה החטאת אחריה⁶ –

However after the fact if the עולה preceded the חטאת, the חטאת is offered after the עולה. This would explain that if the woman was still alive she may offer the חטאת after the עולה and her obligation will be fulfilled (without bringing an additional עולה).

תוספות, however rejects this solution; there is no difference between לכתחילה and בדיעבד:

דהא פריך בפרק תמיד נשחט (שם) ומי קריבה⁷ והתניא –

For the גמרא asks in פרק תמיד נשחט; פרק תמיד נשחט; and can the עולה have already been offered, but we learn in a ברייתא⁸, it is written in the תורה⁸ –

והקריב את אשר לחטאת ראשונה מה תלמוד לומר כולי –

‘And he should offer first that which has been set aside for a חטאת’; what does this teach us, etc. –

ומסיק זה בנה אב שכל החטאות קודמות לעולות הבאות עמהן –

⁵ A יולדת (who can afford it) brings a כבש for an עולה and a בן יונה or a תור for a חטאת. The חטאת offering precedes the עולה offering.

⁶ We assume that if the עולה was brought first the obligation will be fulfilled if a חטאת is brought afterwards.

⁷ A poor מצורע brings for his purification process a sheep for an אשם and two birds one for a חטאת and one for an עולה. In the גמרא there, חסדא maintained that this חטאת מצורע may be brought even after the עולה של תמיד (חטאת העוף) it is not burnt on the מזבח (only its blood is sprinkled on the מזבח). The גמרא asked but there is still the עולת העוף (which is burnt on the מזבח) which will prevent him from eating קדשים (what will be accomplished if we allow the חטאת העוף). The גמרא continues that we cannot answer that the עולת העוף was already brought (before the ערבית and תמיד של בין הערבית) before the חטאת העוף, for we learnt in a ברייתא (cited in this תוספות) that the חטאת is to be brought first. It is evident from that גמרא that even בדיעבד (if the עולה was already brought) one will not fulfill his obligation by merely bringing a חטאת (but rather another עולה must be brought after the חטאת).

⁸ קרבן עולה ויורד ה,ה; ויקרא ה,ה.

And the ברייתא concludes; **this** פסוק is a **בנין אב**⁹ that all **הטאות** precede the **עולות** that accompany them. This concludes the citation of the ברייתא.

אלמא משמע דאפילו בדיעבד לא קרבה –

It is evident that even post-facto it is not considered a proper offering. How can we understand here that she brings her **הטאת** after her **עולה** and her obligation is fulfilled?!

answers: תוספות

ויש לומר דהתם מיירי במצורע –

And one can say that there the ברייתא is discussing a מצורע -

ודוקא במצורע הוא דאמר אפילו בדיעבד לא קריבה –

And it is only specifically by a מצורע that even בדיעבד it cannot be considered as an offering -

משום דכתיב ביה הויה (ויקרא יד¹⁰) זאת תהיה זהו עיכובא –

Since the term הויה (being) is written by a מצורע, for the תורה writes, זאת תהיה (this shall be) the term תהיה (or הויה) indicates that the כפרה is held back if it is not done in the order prescribed -

כדמוכח בפרק קמא דמנחות (דף ה,א)¹¹ –

As is evident in the first פרק of מנחות –

אבל בעלמא אמרינן בדיעבד קרבה שפיר –

However elsewhere the ruling is that בדיעבד (even) if the **עולה** preceded the **הטאת**, it can indeed be considered a proper offering.

offers an alternate solution: תוספות

אי נמי יש לומר דלפי המסקנא דהתם (פסחים נט,ב) ניחא –

Or one may also say that according to the conclusion of the גמרא there, it is understood -

דקאמר ובדיעבד נמי כשר משום דכתיב¹² והעלה דמשמע שהעלה כבר¹³ –

⁹ A בנין אב is one of the נדרשת בהם; if we find a law in one instance we may apply it to other cases as well (unless there is reason not to).

¹⁰ פסוק ב.

¹¹ There states that by מצורע the procedural order is מעכב since the term הויה (זאת תהיה) is used.

¹² That פסוק is discussing a מצורע עשיר who brings three sheep; one for an אשם, one for a חטאת and one for an עולה. It is to be offered in this order; however since the תורה writes את העולה (instead of העולה יעלה [in the future tense]); this teaches that even if the עולה preceded the חטאת it is כשר.

¹³ תוספות in the question knew this answer of רבא that by מצורע it is בדיעבד; however תוספות thought that only by מצורע is it כשר since we have the לימוד of והעלה. The reason תוספות thought that this היתר applies only to מצורע is because when רבא gave this answer he said שאני מצורע (מצורע is different) indicating that this היתר בדיעבד is only by מצורע (see נח"מ and אמ"ה # 79, 80). In the first answer תוספות assumed that the reason a מצורע needs a היתר בדיעבד is since the term הויה is used which means לעיכובא (however all other

For the גמרא there states, that **בדיעבד** it is also **כשר** since it is written **והעלה** which indicates that it was already offered on the מזבח -

ומעתה ילפינן בעלמא מיניה מבנין אב –

And now we derive elsewhere with a **בנין אב** from מצורע -

דמאחר דגלי לן במצורע דבדיעבד קרבה הוא הדין בעלמא:¹⁴

That once it was revealed by מצורה that **בדיעבד** the חטאת can be offered after the עולה, the same ruling applies elsewhere.

SUMMARY

The rule of חטאת קודם לעולה is only לכתחילה however **בדיעבד** he is יוצא even if the חטאת was brought after the עולה (in all cases).

THINKING IT OVER

תוספות infers from the fact that the משנה states that the יורשים cannot bring her חטאת, this indicates that she can bring her חטאת and is פטורה from bringing an additional עולה.¹⁵ Seemingly this inference is not understood. Perhaps the inference is that her יורשים cannot bring her חטאת and complete her כפרה; however she can bring her חטאת and complete her כפרה provided that she subsequently brings another עולה after the חטאת.¹⁶

need no special בדיעבד (היתר בדיעבד תוספות). (only) because מותר בדיעבד are קרבנות that all קרבנות second answer is that all קרבנות (היתר בדיעבד תוספות). (only) because they are derived from מצורע. See עולתה ה,א ד"ה עולתה. תוספות זבחים ה,א ד"ה עולתה.

¹⁴ According to תוספות first answer the rule of חטאת קודמת לעולה is only למצוה and not לעיכובא (except for [והעלה] since the תורה wrote תהיה [if not for לעיכובא] since the תורה wrote תהיה). According to תוספות second answer the rule of חטאת קודמת לעולה would have been לעיכובא by all קרבנות (including מצורע); once we know that by מצורע it is not לעיכובא (from והעלה) then we derive with a בנין אב that by all other קרבנות it is also not לעיכובא (or certainly not לעיכובא [since by them there is no היהיה]).

¹⁵ See footnote # 4.

¹⁶ See אמ"ה # 67.